

COLOFON

Samenstellers:

Ben Ros en Sanne Blommers

Grafisch ontwerp en fotografie:

Karolien Bogaerts

www.atelierkostum.be

© Vaarbewijsopleidingen

De Slof 10 J

5107 RJ Dongen

Nederland

info@stuurbrevetonline.be

www.stuurbrevetonline.be

10e druk 2024

ISBN 978-94-91173-18-9

Alle rechten voorbehouden

VOORWOORD

Een woord van dank aan iedereen die heeft meegewerkt aan de totstandkoming van dit cursusboek. Dankzij hun hulp heb je als gebruiker een prima boek dat volledig aansluit op het examen. Het gaat vaak om de details en het zijn de cursisten en instructeurs die het boek tot in detail bekeken en verbeterd hebben. Speciale dank aan Didier Jongenelen, hij heeft een wezenlijke inhoudelijke bijdrage geleverd. Ook dank aan Karolien Bogaerts voor het grafisch ontwerp en het verwerken van alle tekstuele aanpassingen plus de bijbehorende illustraties en aan drs. Cor Gerritsma voor het correctiewerk.

De auteurs hebben zich vooral laten inspireren door keuzes die de examencommissie heeft gemaakt uit de wettelijk vastgestelde leerstofgebieden. Opleiding en examinering zijn gescheiden en de keuze van de examenonderwerpen kan in de loop van de jaren veranderen. Hierdoor kan het voorkomen dat de leerstof en oefenvragen hier en daar afwijken van de examenstof en -vragen.

De leerstof is gebaseerd op de reglementen en examens zoals gepubliceerd door de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer, afdeling Scheepvaart. Alle onderwerpen die tot nu toe bij het examen aan de orde zijn geweest, worden behandeld.

Via de site www.stuurbrevetonline.be worden instructeurs en cursisten op de hoogte gehouden van de meest recente ontwikkelingen.

VBO wenst je veel succes bij de studie.

Deze uitgave werd met grote zorg samengesteld. De juistheid van de gegevens is mede afhankelijk van informatie die ons door derden is verstrekt. Als die informatie onjuistheden blijkt te bevatten, kunnen uitgever en samensteller daarvoor geen aansprakelijkheid aanvaarden.

DEEL 1 LEERSTOF BEPERKT STUURBREVET

(vier lessen)

LES 01 -pagina 5 —

- 1.1 stuurbrevet en veiligheid
- 1.2 EHBO
- 1.3 waterkaarten en routeplanning
- 1.4 manoeuvreren
- 1.5 Aankomen en afvaren
- 1.6 Begrippen, waterbewegingen
en ankeren
- 1.7 Techniek
- 1.8 Het schip
- 1.9 Pollutie
- 1.10 Meteorologie

LES 02 -pagina 67 —

- 2.1 laterale betoning
- 2.2 cardinale betoning
- 2.3 verbodsborden
- 2.4 gebodsborden
- 2.5 beperking en aanbeveling
- 2.6 aanwijzing en bijkomend
- 2.7 lichten bij borden en/of suizen

LES 03 -pagina 95 -

- 3.1 lichten en dagmerken
- 3.2 lichten en dagmerken grote schepen 1
- 3.3 lichten en dagmerken grote schepen 2
- 3.4 lichten in de nacht
- 3.5 geluidsseinen

LES 04 -pagina 115 -

- 4.1 voorschriften
- 4.2 voorrangsregels
- 4.3 voorrangsregels (vervolg)
- 4.4 Bijzondere manoeuvres en situaties
- 4.5 gemeenschappelijke Maas en
Kanaal Brussel-Schelde
- 4.6 Verkeerde wal varen

DEEL 2 AANVULLING VOOR HET ALGEMEEN STUURBREVET

(drie lessen)

LES 05 -pagina 147 —

- 5.1 Internationale bepalingen ter Voorkoming
van Aanvaringen op zee (BVA)
- 5.2 BVA Bepalingen ter Voorkoming
van Aanvaringen op zee (vervolg 1)
- 5.3 BVA Bepalingen ter Voorkoming
van Aanvaringen op zee (vervolg 2)
- 5.4 Scheepvaartreglement
Beneden-Zeeschelde (BenZee)
- 5.5 Politiereglement Beneden-Zeeschelde
- 5.6 Scheepvaartreglement
Kanaal Gent – Terneuzen (SRKGT)
- 5.7 Politie- en Scheepvaartreglement voor
de Belgische territoriale zee, de havens
en stranden van de Belgische kust
(Kustvaartreglement)

LES 06 -pagina 173 -

- 6.1 plaatsbepaling
- 6.2 werken met passer en plotter:
coördinaten en koersen
- 6.3 de koersformule 1
- 6.4 de koersformule 2
- 6.5 peilingen
- 6.6 maritiem betonningsstelsel systeem-A

LES 07 -pagina 197 -

- 7.1 getijden
- 7.2 verticale getijdebeweging, verval
reductievlak, rijzing en horizontale
getijdenbeweging
- 7.3 meteorologie (inleiding)
- 7.4 wind en wolken

PROEFEXAMEN -pagina 217 -

ANTWOORDEN LES 1 tot en met 7 -pagina 223 -

ANTWOORDEN PROEFEXAMEN -pagina 228 -

EERST EEN STUKJE LEERPSYCHOLOGIE

- *Eén ding uit je hoofd leren is lastig.*
- *Twee dingen uit je hoofd leren is twee keer zo lastig.*
- *Twee dingen die veel op elkaar lijken uit je hoofd leren, is superlastig: hoe meer ze op elkaar lijken, hoe groter de kans dat je ze door elkaar haalt.*

Voorbeeld:

- *met een rechtse schroef heb je de kleinste draaicirkel over links en de grootste over rechts;*
- *met een linkse schroef heb je de kleinste draaicirkel over rechts en de grootste over links.*

ONS ADVIES:
ga minder opslaan
in je geheugen!

Leer je beide 'regels' uit je hoofd, dan breng je je geheugen in de war; was het nu de kleinste of grootste draaicirkel over rechts en was dat nu bij een linkse of een rechtse schroef?

LET OP!
De oefenvragen
worden anders
gesteld.

STUDIETIP:
Leer niet teveel!!

leer alleen:
met een rechtse schroef
heb je de kleinste
draaicirkel over links.

Als je dat onthoudt, weet je ook, zonder dat te leren:

- *dat je met een rechtse schroef de grootste draaicirkel over rechts hebt;*
- *dat je met een linkse schroef de kleinste draaicirkel over rechts hebt;*
- *dat je met een linkse schroef de grootste draaicirkel over links hebt.*

EXAMENTIP:
Zorg dat je inzicht
hebt in de examenstof
en leer niet alleen
oefenvraag en antwoord
uit het hoofd.

EXAMENTIP:
Beantwoord eerst alle
theorie vragen en daarna
de vragen over brughoogte
en kanaaldiepte.

01

**Veiligheid, manoeuvreren,
techniek en meteorologie**

**DEEL 1:
STUURBREVET
BEPERKT**

1.1 Stuurbrevet en veiligheid

Het stuurbrevet

In deze cursus wordt alles behandeld wat je moet kennen voor het stuurbrevet-examen. In de eerste vier lessen behandelen we de leerstof voor het Beperkt Stuurbrevet (BS) en in les vijf, zes en zeven komt de aanvullende leerstof voor het Algemeen Stuurbrevet (AS) aan de orde.

Verplichting

Een stuurbrevet is verplicht voor het varen met een schip met een lengte van 15 meter of meer en/of een schip dat sneller kan varen dan 20 km/uur.

Leeftijd

De minimumleeftijd waarop aan een persoon een stuurbrevet mag worden afgegeven, is 16 jaar. Weet dat u 18 jaar moet zijn voor het besturen van snelle motorboten (> 20 km/u).

Afgifte stuurbrevet

Er zijn vier vereisten.

Leeftijd

De minimumleeftijd bij het aanvragen is 16 jaar; het brevet verkrijgt men vanaf 16-jarige leeftijd.

Medische geschiktheid

Een dokter naar keuze onderzoekt de algemene lichamelijke conditie en test het gezicht en gehoor.

Theoretische kennis

Het theoretisch examen test de kennis inzake verkeersreglementen op het water, manoeuvreren, veiligheidsvoorschriften, navigatie enz. Het volgen van een cursus is niet verplicht.

Praktijktest

De praktijktesten worden afgenomen in praktijkcentra die door de Minister zijn erkend.

Beperkt Stuurbrevet

Met een Beperkt Stuurbrevet kun je varen op alle Belgische binnenwateren, met uitzondering van de Beneden-Zeeschelde. Met een Beperkt Stuurbrevet mag je ook niet varen op ruim water, zoals Ooster- en Westerschelde, het IJsselmeer en de Waddenzee. Voor het BS moet je alleen de eerste vier lessen bestuderen.

Algemeen Stuurbrevet

Met een Algemeen Stuurbrevet kun je varen op alle Belgische binnenwateren, inclusief de Beneden-Zeeschelde. Je kunt met het Algemeen Stuurbrevet ook varen op alle Nederlandse wateren.

Registratie

Vanaf 1 september 2019 gelden volgende regels in verband met de registratie.

Om op de Belgische wateren te mogen varen, is een registratie nodig: dit kan zowel een Belgische registratie zijn als een registratie in het buitenland.

In plaats van twee soorten registratie (een vlaggenbrief voor de zee en het immatriculatie document voor binnenwateren), is er nog maar één unieke registratiebrief.

Een Belgische registratie is enkel mogelijk wanneer er een band met België is, dit is het geval wanneer de eigendom van het pleziervaartuig:

- voor meer dan 50% in eigendom is van een Belg of in België wonende persoon;
- voor 50% in eigendom is van een rechtspersoon ingeschreven in de Kruispuntbank voor Ondernemingen;
- een combinatie van de twee bovenstaande is indien er mede-eigendom is van een natuurlijke persoon en rechtspersoon.

De registratiebrief is 5 jaar geldig, en wordt gratis vernieuwd bij bevestiging door de eigenaar, behalve een aantal uitzonderingen zoals bijvoorbeeld verkoop of ingrijpende verbouwing.

Bij het vervallen van de vlaggenbrief dient een nieuwe registratiebrief aangevraagd worden. Op dat moment zijn de nieuwe vereisten inzake de band met België van toepassing. De immatriculatie documenten zullen de komende 5 jaar hun geldigheid verliezen en worden vervangen door een registratiebrief. Ook vaartuigen langer dan 24m kunnen als pleziervaartuig geregistreerd worden.

Immatriculatieplaat

(wordt vervangen door registratiebrief)

De immatriculatieplaat moet op een duidelijk zichtbare plaats aan stuurboord aan de buitenkant van de achtersteven of aan de achterzijde van het vaartuig worden aangebracht. Als de plaat daar niet kan worden aangebracht, dient hij op een daartoe geschikte en voldoende zichtbare plaats te worden bevestigd.

Snelle boten

Snelle boten zijn boten die sneller kunnen varen dan 20 km/uur.

Onderverdeling van de vaargebieden

Zone 0: de niet met de zee verbonden afgesloten wateren die door de Minister nominatief worden aangeduid (bv. afgesloten meren)

Zone 1: alle met de zee verbonden binnenwateren met uitzondering van de Beneden-Zeeschelde

Zone 2: de Beneden-Zeeschelde

Zone 3: de havens van de kust

Zone 4: de zone vanaf het strand tot 6 zeemijl

Zone 5: de zone vanaf 6 zeemijl tot 60 zeemijl

Zone 6: de zone vanaf 60 zeemijl tot 200 zeemijl

Zone 7: de zone voorbij 200 zeemijl

Brevetten en vaargebieden

ZM = Zeemijl = 1,852 km

Zone 0	Zone 1 Zone 3 Zone 4	Zone 2 Zone 6	Zone 5	Zone 7
Afgesloten meren	Binnenwateren Kusthavens Zee tot 6 ZM	Beneden Zeeschelde Van 6 tot 200 ZM	Van 6 tot 60 ZM	Meer dan 200 ZM
	Beperkt stuurbrevet	Algemeen stuurbrevet	Yachtman	Yachtnavigator

Verhouding mijl – meter: 1 zeemijl = 1852 meter (1,852 km)

Verklaring: omtrek aarde is 40.000 km;

40.000 (km) delen door 360 (graden) en nog een keer door 60 (minuten) levert 1,852 km op.

Snelheidsnummer

Het Algemeen Scheepvaartreglement schrijft een snelheidsnummer voor. Dit nummer is verplicht voor alle motorplezierboten die sneller kunnen varen dan de snelheden die in de reglementen bepaald worden.

Let op: In België is het algemeen stuurbrevet geldig in de territoriale wateren en de EEZ.

Minimum leeftijd Pleziervaart

Behalen stuurbrevet: 16 jaar (examen vanaf 15)

Besturen waterscooter (jetski): 16 jaar (alle zones)

Motorboten op de binnenwateren (zones 0-2): 16 jaar

Motorboten op zee (zones 3-7): 18 jaar (indien stuurbrevet vereist)

Reddingsmiddelen

De hoofdkleur van reddingsmiddelen is naar internationaal gebruik oranje.

Reddingsvest

Een reddingsvest geeft een hoeveelheid extra drijfvermogen die varieert van junior 100 Newton (10 kg) tot senior 275 Newton (27,5 kg). Het vest is zo geconstrueerd dat de drenkeling ook in bewusteloze toestand op zijn rug gaat drijven met het hoofd op een dikke kraag.

Er zijn twee soorten: opblaasbaar en niet opblaasbaar.

Besto 100N reddingsvest, niet opblaasbaar

Besto 150N reddingsvest, opblaasbaar

Als een opblaasbaar reddingsvest goed onderhouden wordt, is het even goed als een niet opblaasbaar vest. Een automatisch opblaasbaar reddingsvest kan ook manueel (met de hand) worden geactiveerd. In de meeste gevallen is dat een kwestie van trekken aan een touwtje.

Typeaanduiding drijfhelpmiddelen

50 N (5 kg) Zwemvest (geen REDDINGSVEST)

Alleen te gebruiken bij of op beschut water waar snel hulp aanwezig is. Niet veilig bij bewusteloosheid. Bij uitstek geschikt in situaties waar veel bewegingsvrijheid vereist is, zoals bij:

- kanoën en kajakken;
- surfen;
- water- en jetskiën;
- vissen en jagen aan de waterkant.

100 N (10 kg) Reddingsvest

Geschikt bij of op binnenwater en beschut water. Geschikt voor kinderen (al vanaf een paar maanden) en volwassenen bij of op binnenwater en beschut water tijdens normale weersomstandigheden en bij het dragen van lichte kleding. Is zo ontworpen dat het een bewusteloze persoon op de rug draait.

150 N (15 kg) Reddingsvest

Geschikt bij of op open water en kustwater. Met zware, waterdichte kleding beperkt veilig bij bewusteloosheid.

Geschikt voor kinderen en volwassenen bij of op open water en kustwater, voor zware weersomstandigheden en bij het dragen van bijvoorbeeld lichte regenkleding. Is zo ontworpen dat het een bewusteloze persoon op de rug draait.

275 N (27,5 kg) Reddingsvest

Voor op zee en extreem zware omstandigheden. Geschikt voor dragers van zware, waterdichte kleding. Onder vrijwel alle omstandigheden volkomen veilig bij bewusteloosheid.

Reddingsboeien

Er zijn twee soorten:

ronde reddingsboeien en hoefijzervormige reddingsboeien met drijflicht.

Ronde reddingsboeien.

Hoefijzervormige reddingsboei met drijflicht.

Ronde reddingsboeien

In de beroepsvaart, zowel op zee als op binnenwater, worden altijd ronde reddingsboeien gebruikt met een redelijk gewicht (2 à 3 kg), zodat je ze goed kunt werpen. Om erin te kunnen komen, duw je de boei aan één kant omlaag zodat de boei over je heen kiept.

Hoefijzervormige reddingsboeien

Deze boeien zien we heel veel op jachten. Ze zijn meestal flexibel en licht. Omdat de boei aan één kant open is, kun je er makkelijk in komen. Er zit meestal een drijflicht met een lijntje aan vast. Het licht hangt altijd ondersteboven, want het lampje gaat vanzelf branden als het recht op in het water drijft.

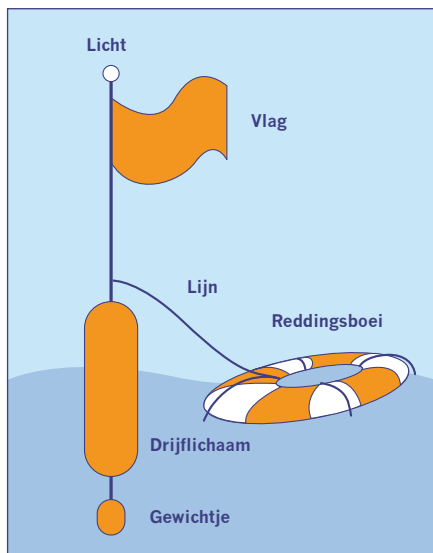
Drijflijn

Een drijflijn aan een reddingsboei heeft als voordeel dat de lijn blijft drijven en dus niet makkelijk in de schroef komt en dat de drenkeling zich makkelijk aan de lijn kan vasthouden.

Joon

Iemand die overboord slaat, is door de golfslag binnen een mum van tijd uit het zicht. Een joon maakt de plaats waar de drenkeling overboord is geslagen beter zichtbaar.

Een joon is een soort oranje dobber van een meter of drie lang met een fel knipperlicht bovenin. De joon wordt vaak met een touw aan de reddingsboei vastgemaakt. Zo'n joon is vooral van belang als de drenkeling in het donker op stromend water overboord valt.

Parachutelichten

Parachutelichten (vuurwerkpijlen) worden aan boord als noodsein gebruikt.

MOB (Man OverBoord)

Volgens de reddingsdiensten moet je als volgt handelen.

1. Je gooit alles wat drijft in het water: kussentjes uit de kuip, de reddingsboei met licht, een joon enz. De drenkeling kan zich eraan vastklampen en is dan beter zichtbaar vanuit de lucht.
2. Laat één van de opvarenden voortdurend naar de drenkeling wijzen zodat die geen enkel moment uit het oog wordt verloren.
3. Ga in ieder geval niet zelf te water, want dan kun je zelf ook in moeilijkheden raken.
4. Druk op het gps-toestel de MOB-knop in om je te helpen bij het terugvaren naar de plaats waar de drenkeling te water raakte, maar houd er rekening mee dat de stroom intussen ook zijn werk heeft gedaan.
5. Alarmeer de kustwacht via je mobiele telefoon of marifoon en blijf de drenkeling zo goed mogelijk in de gaten houden.
6. Vertrouw niet teveel op je eigen capaciteiten bij het binnenhalen van een drenkeling. De praktijk wijst uit dat je de hulp van een ander schip goed kunt gebruiken.

Reddingsacties

Op zeilscholen is de MOB-instructie een vast onderdeel van het lesprogramma. Op de zeilschool leer je hoe je de drenkeling al zeilend (zonder gebruikmaking van de motor) kunt redden. In deze cursus gaan we ervan uit dat je met een motorboot vaart (ook zeilboot varend op de motor = motorboot).

Bovenwinds naderen

Als je een drenkeling bovenwinds nadert, word je vanzelf door de wind naar de drenkeling toe geblazen (=verlijeren). Nadeel: als de wind greep krijgt op de boot, krijg je teveel vaart en vaar je de drenkeling voorbij. Je kunt de drenkeling zelfs overvaren.

Benedenwinds naderen

Je nadert de drenkeling met behulp van de motor en vaart langzaam tegen de wind in. Nadeel: als de motor uitvalt, kom je niet bij de drenkeling.

Stroom

De manoeuvre ‘man overboord’ is op stromend water dezelfde als op stilstaand water als zowel het schip als de drenkeling zich in de hoofdstroom bevinden. Op stromend water moet je er rekening mee houden dat de drenkeling en de reddingsmiddelen zich al heel snel niet meer op de plaats bevinden waar de drenkeling overboord is geslagen.

Veiligheid

De belangrijkste gevaren bij het varen zijn brand, verdrinking en aanvaring.

Brand

Voor het ontstaan van een brand moeten tegelijkertijd drie factoren aanwezig zijn, namelijk een brandbare stof, een voldoende hoge ontbrandingstemperatuur en zuurstof.

We onderscheiden vier types brand:

A-branden

kernbranden in vaste stoffen (papier, hout).

B-branden

vloeistofbranden (benzine, olie, spiritus).

C-branden

gasbranden (propan, butaan).

D-branden

metaalbranden (magnesium, aluminium).

F-branden

vet- en/of oliebranden (vlam in de pan).

Blusmiddelen

Water

Als blusmiddel alleen geschikt voor A-branden;

Koolzuurgas

De CO₂ blusser, ook wel koolzuursneejebusser genoemd, is geschikt voor het blussen van vloeistofbranden (brandklasse B) en branden in onder spanning staande apparatuur. Het grootste voordeel van een koolzuursneejebusser is dat de blusstof (CO₂) geen reststoffen achterlaat bij gebruik.

Schuim

Een schuimblusser is bijzonder geschikt voor A- en B-branden (soms ook C-branden), omdat schuim weinig schade veroorzaakt, ook na gebruik.

Poeder

Geschikt voor A-, B- en C-branden; het nadeel van poederblussers is de schade aan elektrische apparatuur en metalen na het blussen.

Een oliebrand aan boord mag je nooit blussen met water. Brandende olie gaat namelijk drijven op het water en verspreidt zich dan over de hele boot.

Branddeken

Alleen geschikt voor A-branden, met name beginnende branden. De branddeken is te gebruiken: als iemands kleding vlam vat, computer, beeldschermen, TV's en kleine branden zoals prullenbak, asbak, barbecue.

De deken moet zo opgevouwen zijn dat deze binnen uiterlijk 4 seconden uitgevouwen en gereed voor gebruik moet zijn. De brandweer raadt consumenten af branddekens te gebruiken bij vetbranden/vlam in de pan.

Brandpreventie

Algemeen

Het gevaar van brand of explosie is op een boot veel groter dan in een auto of caravan. Dat komt doordat de relatief zware brandbare gassen (propan, butaan) in een boot niet weg kunnen. Je moet daarom op een boot extra voorzichtig zijn met gas en benzine.

Gasdetector

Een gasdetector wordt gebruikt om te constateren of benzine- en/of gasdampen in een gevaarlijke concentratie aanwezig zijn. Een gasdetector is uitgerust met één of meer sensoren (aftasters). Butaan- en propaangas zijn zwaarder dan lucht en daarom zal bij een gaslek het gas zich verzamelen in het laagste

gedeelte van het schip. Hetzelfde geldt voor benzinedampen. Daarom dienen de sensoren in het laagstgelegen deel van de ruimte waarin je het gas of de damp kunt verwachten, geplaatst te worden.

Kooktoestel

Gebruik aan boord een thermisch beveiligd kooktoestel; als de vlam uitwaait, wordt de gastoevoer automatisch afgesloten. Geldt ook voor andere gasapparaten.

Aansluiting

Schotdoorvoer

In principe gebruiken we koperen gasleidingen en voor ieder gastoestel (gasstel, gaskachel) dient een afsluiter te zitten. Als verbinding tussen deze afsluiter en het soms cardanisch* opgehangen gastoestel mag een rubberen gasslang worden gebruikt. Deze rubberslang dient om de 3 jaar vernieuwd te worden.

* Cardanische ophanging betekent dat het gasstel horizontaal blijft, ook als het schip heen en weer schommelt.

Lekken

Een lenspomp: is belangrijk voor kajuitzeilboten.

Met zo'n lenspomp kun je met een kleine lekkage of veel buiswater blijven doorzeilen tot je in een veilige haven bent. De lenspomp pompt het water uit het laagstgelegen deel van het schip. Bij motorboten heet dat de bilge en spreken we van een bilgepomp.

Goede afsluiters voor de doorvoer onder de waterlijn: zijn belangrijk voor alle kajuitboten.

Zorg ervoor dat bij het verlaten van de boot alle buitenboordafsluiters dicht zijn. Met de afsluiters open loop je extra veel risico. Schiet er een slang los of gaat er één kapot, dan loopt de boot vol en zinkt. Je hebt kans dat de verzekering in zo'n geval niet uitkeert wegens nalatigheid.

Aanvaring

Om aanvaringen te voorkomen, is het belangrijk dat je gezien wordt, ook bij slecht zicht. Een belangrijk hulpmiddel daarbij is de radarreflector.

Radarreflector

Een radarreflector is aan te bevelen (op sommige wateren verplicht) en vergroot bij slecht zicht de kans dat je schip wordt opgemerkt op het radarscherm van andere schepen.

Fout

Goed

Een van de eisen die aan een radarreflector wordt gesteld, is dat deze zo hoog mogelijk geplaatst moet worden, ten minste 4 meter boven het water. De radarreflector type 1 moet op dezelfde wijze opgehangen worden als wanneer je hem op tafel zou neerzetten, dus niet met een punt omhoog.

TEST JEZELF 1.1

1. De manoeuvre ‘man overboord’ is op stromend water dezelfde als die op stilstaand water als:

- De drenkeling bovenstrooms ligt.
- Zowel het schip als de drenkeling zich in de hoofdstroom bevindt.
- Het schip zich in de hoofdstroom bevindt en de drenkeling in de neer.

2. Een brand kan slechts ontstaan als drie elementen aanwezig zijn: een brandbare stof, een voldoende hoge temperatuur (ontbrandingstemperatuur) en bovendien:

- Koolzuurgas.
- Stikstof.
- Zuurstof.

3. Waarom mag je een oliebrand niet met water blussen?

- Vanwege de zware, giftige rook die dan vrijkomt.
- Omdat het vuur zich dan zal verspreiden.
- Omdat het vuur dan feller gaat branden.

4. De hoofdkleur van reddingsmiddelen is naar internationaal gebruik:

- Rood.
- Wit.
- Oranje.

5. Een radarreflector moet voor wat betreft de hoogte aan boord van een vaartuig geplaatst worden:

- Zo ver mogelijk op het achterschip, minimaal 4 meter van de mast af.
- Zo ver mogelijk op het voorschip, minimaal 4 meter van de mast af.
- Zo hoog mogelijk, ten minste 4 meter boven het water.

6. Water is als blusmiddel alleen geschikt bij:

- Klasse A-branden.
- Klasse C-branden.
- Klasse B-branden.

7. Wat zijn D-branden?

- Branden in of nabij elektrische apparatuur.
- Metaalbranden.
- Vloeistofbranden.

8. Waar verzamelt het propaangas zich bij lekkage?

- Onderin het schip.
- In de buurt van het lek.
- Bovenin het schip.

9. De vuurdriehoek bevat de volgende drie elementen:

- Brandbaar materiaal - temperatuur - verbranding.
- Temperatuur - brandbaar materiaal - zuurstof.
- Zuurstof - temperatuur - wind.

10. Waar moet de radarreflector opgehangen worden?

- Zo ver als mogelijk naar achteren.
- Zo hoog mogelijk.
- Zo ver als mogelijk naar voren.

11. De radarreflector moet opgehangen worden:

- Op dezelfde wijze als wanneer je hem zou neerzetten, dus niet met een punt omhoog en een punt omlaag.
- Met een punt omhoog en een punt omlaag.
- Precies in het midden van het schip.

12. A-branden zijn:

- Gasbranden.
- Kernbranden in vaste stoffen, zoals hout.
- Metaalbranden.
- Vloeistofbranden.